

Asia: VN/16832/2024

Hallituksen esitys rikoslain 16 luvun muuttamiseksi (sinivilkkusabotaasi)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Rangaistusasteikot

Ehdotettu rangaistustaso rikoslain 16 luvun 3 a §:n mukaisesta poliisi- tai hälytystoiminnan vaikeuttamisesta ja 3 b §:n mukaisesta poliisi- tai hälytystoiminnan haittaamisesta on linjassa voimassa olevien rikoslain 16 luvun 1 §:n virkamiehen väkivaltaisen vastustamisen ja 2 §:n virkamiehen vastustamisen kanssa, mikä tuntuu täysin perustellulta.

Tunnusmerkistöjen selkeys

Ehdotettujen tunnusmerkistöjen sisältö pitkälti vastaa voimassa olevia rikoslain 16 luvun 1–2 §:n säännöksiä ja niiden systematiikkaa. Kyseisiä lainsäännöksiä on sovellettu jo pitkään ja oikeuskäytäntöä on kertynyt runsaasti ratkaisutoiminnan tueksi.

Eräänä mahdollisena lainkäytöllisenä kysymyksenä ehdotettujen lainsäännösten osalta esiin nousee tahallisuus ja sen arviointi. Sama koskee oleellisuuden arviointia. Kuten esityksessä on todettu sivulla 46, tahallisuuteen kuuluu tietoisuus siitä, että teko kohdistuu poliisi- tai hälytystoiminnassa työskentelevään henkilöön tai siinä käytettävään omaisuuteen. Koska ehdotettujen säännösten tarjoamaa erityissuojaa nauttivat myös toimijat, jotka eivät hoida niin sanottua sinivilkkutehtävää virkasuhteessa tai siihen rinnastettavassa asemassa eivätkä esimerkiksi pukeutumisellaan ole lähtökohtaisesti tunnistettavissa kyseistä tehtävää hoitavaksi, voi tahallisuuden toteen näyttäminen tuottaa ongelmia. Edellä lausuttu pätee myös rangaistavaksi ehdotettuun tekoon, jonka kohteena olevaan toimeen ei liity julkisen vallan käyttöä.

Tavoitteiden saavuttaminen ehdotetuilla lainsäädäntömuutoksilla ja ehdotusten vaikutus

Esityksen taustalla olevien tavoitteiden saavuttaminen on kaikinensa kannatettavaa. Poliisi-, pelastus- ja ensiaputoimintaa suorittavat henkilöt kalustoineen hoitavat yhteiskunnan kannalta elintärkeitä tehtäviä. Ehdotettujen säännösten sisältämä rikosoikeudellinen erityissuoja osaltaan

vahvistaisi etenkin hälytystehtäviä hoitavien toimijoiden asemaa. Tämä myös viestittäisi yhteiskunnan käsitystä siitä, ettei esimerkiksi järjestyksen ylläpidon vaikeuttaminen ja hädässä olevien auttamisen haittaaminen ole hyväksyttävää edes kansalaisaktiivisuuden nimissä.

Nuotto Antero

Pirkanmaan käräjäoikeus - Lausunnon on laatinut hallintojohtaja Olli Kankkunen